

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Nisi cor tuum moveatur ad Christi verba lachrymantis, cor illud est de quo
Sapiens. Cor durum habebit malè in novißimo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

III. PUNCTUM.

QUANTVM ergo peritus & prudens est evangelica margarita negotiator, tu tantum imperitus es & imprudens, nisi diligenter prospicias. Hoc est, nisi te totum convertas ab eo qui soles esse, in simili negotiatione, qua cum illo versaris. Cum enim hic te opposito proisus geras modo ac ille, cum ille det omnia sua ut contemptum sui patiat, tu verotua omnia largiaris ne illum teras, profecto quantum ille perit & prudenter facit, tu tantum imperite & imprudenter. Nam oppositorum antecedentium necesse plane est ut sint opposita consequentia: *Contra malum, bonum est, & contra mortem vita. Duo & duo, & unum contrarium,* inquit Sapiens. Quasi dice et, sicut malum ita bono opponitur, ut quod de malo tanquam malo dicitur, non possit dici de bono, imo contrarium sit dicendum; ita plane de reliquis quae sunt inter se oppositae, si de oppositorum uno, bonum dicas, malum oportet dicere de alio. Vel nega Christum esse prudentem in emenda illa margarita & in ferendo sui contemptu; vel te facere in hoc ipso tam

imprudenter qui contemni nolis, quam ille est prudens. Et tamen in hac praecipue parte ponunt homines suam prudentiam ut avertant a se quidquid probrosum est! O quam verè talis prudentia, non nisi stultitia est, quandoquidem sic divina opponitur prudentiae, quantum unum contrarium suo potest opponi contrario. *Prudentiam prudentium reprobo.*

1. Cor. 1.

O quanta humilitatis aestimatio inde ducenda est, quod pro illa Christus non insipiens certe Negotiator sua dedit omnia! Tantum videlicet pro illa virtute dedit, quantum universum pro salute hominum! Quid enim amplius pro illorum salute potuit, quam sua dare omnia? Ex quo intelliges tam tibi caram hanc debere esse virtutem, quam ipsam salutem animae, quae sic ab illa virtute penderet, ut si quod sit salutis periculum, hinc maxime mendu sit, quod vel honorem nimis ames, aut nimis probrum timeas. *Quantum sudoribus hereditas cassa, aut quid simile vanum expetitur! minore labore Margaritum Christi emiseras.* Sic apud sanctus Hieronymus. Vide plura passim Verbo, *Humilitas, Mundi contemptus.*

DOMINICA NONA.

DE LACHRYMIS A CHRISTO DOMINO FUSIS SUPER JERUSALEM.

Vs appropinquavit videns Civitatem, flevit super illam, dicens, quia si cognovisses & tu. Luc. 19.

VERITAS PRACTICA.

I. PUNCTUM.

Eccl. 3. Nisi cor tuum moveatur ad Christi verba lachrymantis, cor illud est de quo Sapiens: *cor durum habebit male in novissimo.*

RATIO EST, Quia cor illud est durum quod nec timore frangitur, nec amore mollietur.

Sed nisi cor tuum moveatur ad Christi verba lachrymantis, nec timore frangitur, nec amore mollietur.

Ergo illud est cor durum de quo Sapiens tremendum illud affirmat futurum, ut male habeat in novissimo die.

EVANGELII hodierni praecipuum argumentum est ingressus Christi Domini in Civitatem Jerusalem: de quo quidem ingressu plura in secunda parte, Dominica Palmarum die: & in quarta parte per integram Hebdomadam. Nunc verò tantum de eius verbis & lachrymis simul junctis, ad cordis nostri duritiam vel movendam vel cognoscendam quam sit periculosam & pertinax.

Lege textum, intueri Christi vultum, vide suffatos in ore oculos, admirare profundas lachrymas, audi verba terrore simul & suavitate plenissima: *Quia si cognovisses & tu, & quidem in hac die tua, qua ad pacem tibi: nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia venient*

Bb 3.

Ans

dies in te. & circumdabunt te inimici tui vallo, & circumdabunt te. & coangustabunt te undique. & ad terram prosternent te. & filios tuos qui in te sunt. & non relinquent in te lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tuæ.

Non saxa deslet aut everfas domos, inquit sanctus Hieronymus, sed homines, atque ipsas hominum animas in sempiternum vituræ exitum, nisi respiciat. Neque tantum Judæorum perditionem suis subiecit oculis deplorandam, sed omnium universim hominum, ac particulatim tuam qui hæc legis, meamque qui hæc scribo: unde est illa eisdem sancti Doctoris sententia in hæc Ezechielis verba: Rex lugebit, & princeps induetur mærore. POSSUMPS, inquit, Regem lugentem nostra vitia atque peccata Christum dicere, qui appropinquans Ierusalem flevisit super illam.

Sic itaque spectandæ sunt eius lachrymæ & audienda verba, quasi tibi uni funderentur, ut eorum consideratione magis ac magis afficiaris ad descendendum illud vitium quod gravius in te regnat, & cui deserendo nihil hæcenus profuerunt tot verba, tot monita, tot remedia quæ in hunc finem sunt impensa. Extremis malis quale est tuum, extrema profertur remedia qualia sunt hæc Christi voces, eiusdem perfusæ lachrymis. Nisi his sic conjunctim propositis cor tuum hodie moveatur, certè cavendū est, ne sit cor illud durum in quod aliquando cadant mala illa omnia quæ primò Christus Judæis denuntiavit.

1. Confid. 2. Expende rationem cum metu & tremore. Cor illud durum est quod nec timore frangitur nec mollitur. Longiorem duri cordis affert sanctus Bernardus descriptionem, sed eo tota recidit ut tum maximè intelligatur illa durities quando cordi proponuntur motiva vel timoris aut amoris, neque ullis horum se flexi sinit. Cum enim illa duo sint flexendis cordibus appetitissima media, profectò si horum neutro inflectuntur, dura sint omnino necesse est, unde Beatus Job quando se à Deo narrat esse commotum, Deus, inquit, emollivis cor meum, & omnipotens conturbavit me. Id est, amore simul & timore concitatum me sensi. Contrà verò illi qui nec Deum ut Patrem dilexerunt, neque ut Dominum timuerunt, indurati prorsus corde dicuntur. Induraverunt cervicem suam. COR suum posuerunt ut adamantem. Nonne hoc est pavendum.

Mal. 1.
Ier. 17.
Zacch. 7.

IL PUNCTUM

SED nisi cor tuum moveatur ad Christi verba lachrymantis, seu ad Christi verba simul & lachrymas, nec timore frangitur, nec amore mollitur.

Nam sicut Christi lachrymæ pro nobis fusæ nostrum amorem provocant, sic eius verba benè intellecta & nobis fideliter applicata timorem certè incutient vehementissimum. Quod autem & quomodo ea eius verba nobis applicare debeamus atque inde deterreri, sic exprèsse sanctus Gregorius: Debemus, inquit, ex rebus exterioribus introrsus aliquam similitudinem trahere, atque ex everfis adificiis parietum, morum ruinam timere. Tum sigillatim exponens Christi verba, ut unum quidem intactum relinquit quod non applicet illi animæ quæ paulò liberius vivit, duas verò verborum Christi partes quodammodo consiuit, dum primò quæ spectant ad nostrum vitæ præteriti statum, deinde quæ ad consequentem mortem referuntur, commemorat.

Hæc sunt porro Christi verba quæ dicuntur spectare nostrum præteriti vitæ statum: Et quidem in hac die tua quæ ad pacem tibi, nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Sic enim sanctus ille Doctor in hunc ea sensum interpretatur: Svam hic diem habet anima perversa quæ transitorio gaudet in tempore, cui ea quæ ad pacem sunt: quia dum rebus temporalibus latatur, dum honoribus exsolitur, dum in carnis voluptate resolvitur, dum nulla ventura poena formidine terretur, pacem habet in die sua, quæ grave damnationis suæ scandalum in die habebit aliena. Ibi enim affligenda est, ubi iusti labuntur: & cuncta quæ modo ei ad pacem sunt, tunc in amaritudine vix vertetur, quia rixari se iam incipietur damnationem quam patietur non expavit, cur à prospiciendū malis sequentibus oculos mentis clausit. Vnde ei dicitur, NUNC autem abscondita sunt ab oculo tuo. Perversa quippe anima rebus presentibus dedita, in terrenis voluptatibus resoluta abscondit sibi mala sequentia, quæ prævideret futura refugit quæ presentem lætitiæ perturbant: dumque in presentis vite oblivionibus se deserit, quid aliud quam clausis oculis ad ignem vadit? Vnde bene scriptum est: In die bonorum ne immemor sis malorum. Et inde per Paulum dicitur, qui gaudens, tunc quæ non gaudentes sunt: quia quæ est præsens temporis, ita est agnda lætitia, ut nunquam amaritudo sequenti iudicii recedat à memoria, quatenus dum mens pavida extrema ulionis timore transigitur quantum nunc præsens lætitia, tantum post ira subsequens

Hom. 39.

Matth. 16.

sequens temporetur; hinc namq[ue] scriptum est, beatus homo qui semper est parvulus; qui vero mentis est dura corruet in malum. Sequentis enim ira iudicii tamò tunc districtior portabitur, quando nunc est inter culpas minimè timetur.

Hæc ad verbum S. Gregorius, ex quibus quæ postremò dicit, *Inter culpas minimè timetur*, sunt imprimis notanda: nam te d[omi]n[us] signant apertius, te manifestus indicant eum esse ad quæ totus hic sermo dirigitur; licet enim perversa hic nominetur anima quo te nomine forsitan exclusum putas, non est tamen aliter intelligenda hæc animæ perversitas quam cum inter culpas non satis timetur: hoc est habere suam diem. Hoc est habere pacem in die sua. Hoc est quod Christus deplorat, hoc est quod vehementer timeri debet: Unde tu qui hæc consideras, quam verè potes fateri te non satis timere inter culpas tuas, tam verè debes tibi applicare quæ eunque h[ic] dicuntur de illa anima quæ non satis timet, ne non satis lætetur; quæ futura non prospicit ne committetur & ne nimis timeat; quæ clausis denique oculis ad interitum suum ruit.

Potesne aliquid dici vel cogitari terribilius? Poterant certè quæ sequuntur Christi Domini & sancti Gregorij verba, tortorem augere non mediocriter: sed vel commodius ad sequens remittitur punctum: vel hic sufficiat ad concipiendam timorem qui est in verbis Christi, hoc anù recogitare attentius quid sit clausis oculis in ignem vadere! Non ipsa inferorum gehenna si aperte videretur, ita esset tremenda, quam dum clausis aditur oculis. Nam si videretur, horrorem sui & fugam commoveret, quando verò non videtur, non vitatur; sicque fit ut qui nimis jucundè volunt vivere, nolunt videre quam vivant miseri & periculosè.

Quamobrem hoc etiam atque etià intelligit eum ille qui nō timet inter culpas, ille fit qui clausis oculis in ignem vadit: cūque tu ille sis qui nō satis times inter culpas tuas, quid sequitur nisi quod tibi tam tremendum esset, quam illi qui monitus esset de imminente salutis suæ periculo? Unde & aliud sequatur necesse est, quod sit tamen hæc monita nihil moveant, si nullis neque Christi, neque Sancti cum verbis cor tuum inflectatur, cor planè fit quod neque timore frangitur, nec amore molliatur.

III. PUNCTUM.

FERIT ergo etiam cor tuum cor illud durum de quo Sapiens: cor durum habebit malè in novissimo. Tunc enim apparebit quam sit durum quod nec amore molliatur, quæ Christi lachry-

mæ concitare debuerant: nec timore frangatur, quem verba tanto plena terrore non commoverunt. Numquid non verba mea sunt quasi ignis, dicit Dominus, & quasi malleus conterens petram, ignis scilicet ad amorem, & malleus ad timorè; Unde qui nec igne liquefiat, nec malleo conteratur: nonne ille quovis metallo vel petra durior? *Dura cervice & incircumciso corde!*

Hanc fuisse aliquando sui cordis duritiam & miseriam agnovit & desievit sanctus Augustinus, qui cum ploraret Didonem mortuam, ut ipse refert, seipsum à Deo mortentem siccis oculis ferret miserimus: & dum flet eius moriem qua fiebat amando Aeneam, non flet suam mortem qua fiebat non amando Deum. Sic & propius ad rem nostram sanctus Bernardus: O duritia cordis mei! Fratres, lachryma Christi mihi & pudorem parium & dolorem. Ludebam ego foris in platea, & in secreto regalis cubiculi, super me ferebatur iudicium mortis. Audiuit hoc Vnigenitus eius, exiit posito diademate, fletus & ejulans quod morte damnatus esset servulus eius. Intueor illum subito procedentem, stupeo novitatem, causam sempercunctor & audio. Quid facturum sum! Adhucne ludam, & deludam lachrymas eius? Plandè si insanus sum & mantis inops non sequar eum, nec simul cum lugente lugebo? Ecce unde pudor. Dolor & timor unde? Vique quia ex consideratione remedij, periculi mei astimo quantitatem. Et post pauca. Pudes itaque dilectissimi, propriam negligenter dissimulare passionem cui tantam à majestata tanta, exhiberi video compassionem. Comparatur Filius Dei & plorat: homo patitur & ridebis? Sic & medicina astimatio & doloris mihi & timoris exaggeratio est.

Et verò etiam hic doloris ac timoris sensus multum posset exaggerari considerando plenius, quam verè sit à Sapiente dictum de corde duro, quod habebit malè in novissimo: neque id plenius considerari potest quam ex sequentibus Christi Domini & sancti Gregorij verbis quæ aliam faciunt partem h[ic] remittam, *Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vultu, MALIGNI scilicet spiritus sic vultu animam moriturum circumdant, ut evadendi autum invenire non possit, & operari jam bona non liceat, qua cum licuit agere, contempsit. CIRCUMDABUNT se & coangustabunt te undique; tunc scilicet animam coangustant quando ei non solum operis, verum etiam locutionis atque insuper cogitationis iniquitates replicant, ut qua prius semel dilatavit in scelere, ad extremum de omnibus*

Ier. 23.

Apl. 7.

1 Conf. 33.

Serm. 3. in

Nat. Dom.

b. 16.

angustetur in retributione. ET AD TERRAM PROSTERNENTE & filios tuos qui in te sunt. Tunc anima per cognitionem reatus sui ad terram consternitur, cum caro cui vitam suam credidit, redire ad pulverem urgetur. Tunc in morte filij eius cadunt cum cogitationes illicitæ quæ modo ex illa procedunt, in extrema vita ultione dissipantur sicut scriptum est: In illa die peribunt omnes cogitationes eorum: Quæ scilicet dura cogitationes intelligi etiam per lapidum significationem valent: nam sequitur, ET NON RELINQUENT in te lapidem super lapidem. Perversa etenim mens cum perversa cogitationi adhuc perversorem adiecit, quid aliud quam lapidem super lapidem ponit? Sed in destructa civitate super lapidem lapis non relinquitur, quia cum ad ultionem suam anima ducitur, omnia ab illa cogitationum suarum constructio dissipatur; quæ cur hæc patiat, adjungitur, EO QUOD non cognoveris tempus visitationis tuæ: prænam namque animam omnipotens Deus multo modis visitare consuevit.

Et quæ plura prosequitur universim de his visitationum modis. Tu vide in particulari quibus te visitavit, & quoties hoc tempus non cognoveris. Vix tale tempus nosti, adverte diligentius. *Visitabo super eum vias eius: & cogitationes eius redam ei.*

Osea 4.

ALIA hæc proposita veritas sic præcedentem illustrat, ut ipsa etiam ex illa lumen capiat.

Si te cognosces, hoc in te flendum nosces, quod deflet Christus.

RATIO EST. Quia quod paucissimum deflet Christus, est indurata eorum perveritas quæ tum ipsi resistebant. Sed si te cognosces, talem in te nosces perveritatem.

Ergo & hoc ipsum in te nosces flendum quod deflet Christum, ac proinde diligentius prospiceres.

Ier. 9.

2. Reg. 18.

AD primam propositionem magis declarandam possent distinctius quatuor observari quæ Christus Dominus fleret. Primum futura everasio civitatis Jerusalem, & miserandus temporalis status Judæorum, quos cum singulariter Dominus diligeret, certè indolebat tantæ eorum miseræ. *Quis dabit capiti meo aquam, & oculis meis fontem lachrymarum: & florabo die ac nocte interfusus filia populis meis?* Secundum magis flendum, sempiternus erat eorum interitus: *Fili mi Absalom! Absalom fili mi! quis mihi tribuat ut ego moriar pro te? Absalom fili mi! Fili mi Absalom!*

Sanè tenerior erat affectus Christi erga Judæos quam patris in filium, nec minus illos in suo perituros peccato videbat, quam David cerneret perduellem illum quem deplorabat jam petiisse. Tertium quod supra duo alia Christus deflebat acerbius, erat eorundem peccatum seu indurata in peccato perveritas, quæ sibi tam contentiosè resistebant, ut quibuslibet oppositis remediis a deo non sanarentur & respicerent, ut inde potius in profundum peccati ruerent. *Insanabili fractura tua, pessima plaga tua, curatio non est tibi.* Longè est enim gravius coram Deo malum, quælibet culpa quam quævis poena. Nihil est autè in malo culpæ gravius quàm in ea sic animam perveraciter indurari, ut quanto magis curetur, tanto magis ingravescat. *Parvenis ad caelos judicium eius.* Actum est de illa, nihil restat nisi punitionis infligenda. Quartum denique quod simul cum aliis deplorabat Christus, talis erat animi perveritas quam videbat futuram in hominibus qui sibi resistere, qui fidem non reciperent vel abnegarent, qui peccato suo sic tenaciter adhererent, ut neque gratis cederent, nec promissis allicerentur, nec minis terrentur. *Quid est quod debui ultra facere virena mea & non feci ei? An quod expectavi ut faceret vram, & fecit labruscum?* Certè hoc est flendum!

Ier. 30.

Ibid. 31.

Ibid. 5.

AT verò, quæ secunda est propositio: si te cognosces, talem in te nosces perveritatem. Sunt enim multa ex peccatis tuis, quæ simpliciter dici non possunt peccata, sed perveritas in peccatis. Non est superbia tua, simplex superbia, sed indurata & perveritas: seu potius ipsa est animi tuæ indurata quædam perveritas quæ Christo jam toties à multis annis te ab illa revocanti resistis & contradicis; Unde Scriptura de tali superbo loquitur, *Spiritus illius obfirmatus est ad superbiam.* Nonne sic tuus ita est obfirmatus? Nonne multoties sensit, quantum superbia displiceret Deo, quantum esset damnoza, quantum esset in Scripturis atque ab ipso præsertim Christo exagitata? Quid inde profecisti? Nonne cum annis crevit ambitio? Nonne eum doctrina si quæ habes, augetur fastus? Nonne cum dignitate fovetur arrogantia? Nonne denique magis in dies in sublime tolleris, & in ingenij tui commendatione obfirmaris? Quid est esse perveritatem in peccatis nisi hoc sit? *Conteram duritiam superbia vestra.*

Dan. 5.

Levit. 26.

Si te ergo cognosces, hoc in te flendum nosces quod flebat Christus, perveritatem videlicet in peccato animum,